

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: Udrag fra En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 334. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299306138992/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

Første bevarede blad A 8r lin 1 Om Rættēn skulde haffue sin gang/
Bl 1 5r lin 1-4 Her efter følge nogle faa San=|ge/ som mand
kan bruge til Skihs/ el=|ler andensteds paa Reysen/ efter som
leylig=|heden sig begiffuer. Sidste bevarede blad Cg 1v lin 11 Hand
skal vel hielpe dig/

Det unikke ekspl. i UB Oslo er indbundet i hvidt skindbind med marmoreret papir på indersiden. Bindet har blindtryk med enkelt ornament i hvert hjørne. På forsiden i guldtryk: BIBL. UNIVERS. FREDER. og den norske løve. På bindets ryg påklæbet blåt mærkat med guldtryk: H.C.Sthen. Vandrebog. Signatur: NA./ A. a 8412 og UB Oslos stempel. Med blyant den fejlagtige oplysning: Christiania 1659.

N blev først inddraget i forskningen i september 1990, da jeg konstaterede, at det ene af UB Oslos to ekspir af Vb repræsenterede en hidtil upåagtet udg., men med samme roskenrammer og frakturinitialer som HW og med en tekst, der i tid bedst placeres mellem H og W. Hver WS har læsemåde tilfælles i f.eks. 34,8; 45 str.7,7 og 8,2; 56,13,49,71, følger N de tidlige udg. HV. I 29,3 og 51 str.16,6 foregribes læsemåden i WS midterud i N. Fenomenet må forklares med, at N er forlæg for W. Denne antagelse styrkes af, at NW har zvilbomme læsemåder tilfælles f.eks. i 12,26 nærmer| nærmer, 14,37 karsk| kaarsk, 41 str.5,2 ihuort| ihuore, 45 str.7,8 for stercke| forstercke, 56,106 stundum| stundem. Ved hme-skit| bl F 7r lin.5-7 og 9-10 og Aa 7r lin 9 følger N de tidlige HV mod WSC. I anvendelsen af typografisk udstyr følges HN ad i brugen af kursiv bl.Q 3r og 6v (WS har antikva), men bl Q 8r er det NW, der er fælles om kursiv, medens HS har antikva. BLR 8v og T 2v forlader N brugen af antikva i H og får følgeskab af WS. Konklusionen af disse iagttagelser m.h.t. en datering af N inden for indrammen 1612-24 (se under udg.H) må blive et sted mellem 1616 og 1620.

Ved bestemmelsen af trykforlæg for N melder H sig som en nærliggende mulighed, først og fremmest ved en nært beslegtet tekst og dernæst ved at stamme fra samme trykker. Imidlertid kan V i visse tilfælde monstre en tekst, der er endnu tættere på N: 31,29 Sekkab HC| Sekkalf VNWS; 54,1 myttig H| myttelig VNWSC; 54,10 kunde leffue H| kunde VNWSC; 61,77 længer stulle HUSIB| stulle VNWSC; T-4 str 8,5 met HS| men VNW; T-26 str 2,3 Bog HS| Boog VNW; T-30,3 Christi| H| Christi Fodsels| VNWS. Det sjuskede pirattryk V er udelukket som trykforlæg for N, men når Vs læsemåder ikke desto mindre kan genfindes i N, nødsages vi til at se os om efter et forlæg med Vs tekst i de nævnte tilfælde. Er sådant nu ukendt oplag af Vb har formodentlig også været forlæg for både V og H. At V og H har fælles forlæg, er der argumenteret for under udg.V. At H og N har fælles forlæg, er naturligt, fordi bogtrykkeren i begge tilfælde hedder Sartor.